



# تجارت کالایی ایران

## در سال ۱۳۹۹



اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

معاونت بررسی‌های اقتصادی





---

تهیه کننده: مهسا رجبی نژاد

ناظر: عاطفه قاسمیان

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

اردیبهشت ۱۴۰۰

---

از طریق ایمیل زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

[Economic.tccim@gmail.com](mailto:Economic.tccim@gmail.com)

استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

## چکیده

تجارت کالایی ایران (بدون احتساب نفت خام) طی ۱۰ سال منتهی به ۱۳۹۹ از لحاظ ارزشی دچار افت شده است. بیشترین میزان تجارت ایران طی بازه مذکور مربوط به سال ۱۳۹۳ می‌شود که حدود ۱۰۴ میلیارد دلار بوده است. از این میزان حدود ۵۱ میلیارد دلار مربوط به صادرات و حدود ۵۴ میلیارد دلار آن مربوط به واردات ایران است. علت بالا بودن رقم تجارت ایران در این سال، بالا بودن ارزش صادرات ایران، در مقایسه با سایر سال‌های این دهه است. ارزش صادرات ایران از سال ۱۳۹۷ به بعد روند کاهشی را طی کرده و از حدود ۴۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ به حدود ۳۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسیده است. طی مدت مورد بررسی، ارزش واردات ایران نیز با نوساناتی همراه بوده و بالاترین رقم واردات مربوط به سال ۱۳۹۶ (۵۴,۵ میلیارد دلار) و کمترین (حدود ۳۹ میلیارد دلار) آن نیز مربوط به سال ۱۳۹۹ بوده است.

در سال ۱۳۹۹ حدود ۱۱۳,۷ میلیون تن کالا به ارزش ۳۵ میلیارد دلار صادر شده که از لحاظ ارزشی با کاهش ۱۴,۶ درصدی و از لحاظ وزنی با کاهش حدود ۱۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۸ همراه بوده است. در سال مزبور همچنین حدود ۳۴ میلیون تن کالا به ارزش حدود ۳۹ میلیارد دلار به کشور وارد شده که در مقایسه با سال قبل از آن، به ترتیب افت حدود ۶ درصدی و ۱۲ درصدی، داشته است.

در سال ۱۳۹۹ حدود ۲۴,۵ میلیارد دلار از صادرات متعلق به کالاهای فصل ۲۷ بدون احتساب نفت خام بوده که معادل ۷۰ درصد کل صادرات غیرنفتی در این سال است و ۱۰,۵ میلیارد دلار از صادرات مربوط به اقلام فصل ۲۷ بدون احتساب نفت است.

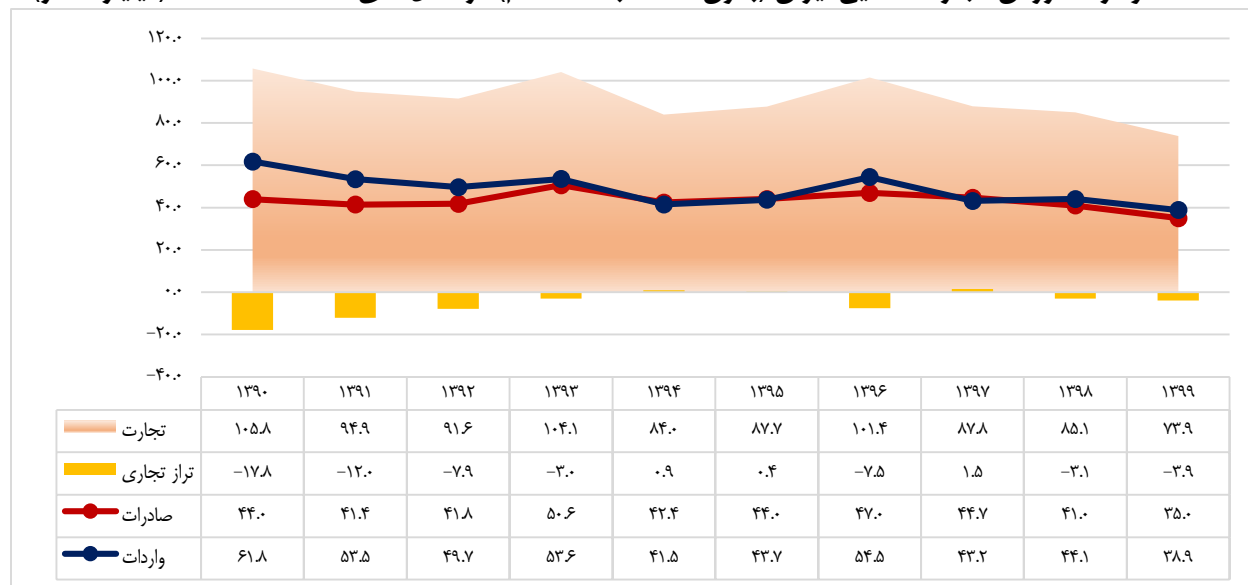
تجارت کالایی ایران (بدون احتساب نفت خام) طی ۱۰ سال منتهی به ۱۳۹۹ از لحاظ ارزشی دچار افت شده است. بیشترین میزان تجارت ایران طی بازه مذکور مربوط به سال ۱۳۹۳ می‌شود که حدود ۱۰۴ میلیارد دلار بوده است. از این میزان حدود ۵۱ میلیارد دلار مربوط به صادرات و حدود ۵۴ میلیارد دلار آن مربوط به واردات ایران است. علت بالا بودن رقم تجارت ایران در این سال، بالا بودن ارزش صادرات ایران، در مقایسه با سایر سال‌های این دهه است. ارزش صادرات ایران از سال ۱۳۹۷ به بعد روند کاهشی را طی کرده و از حدود ۴۷ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۶ به حدود ۳۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسیده است. طی مدت مورد بررسی، ارزش واردات ایران نیز با نوساناتی همراه بوده و بالاترین رقم واردات مربوط به سال ۱۳۹۶ (۵۴٫۵ میلیارد دلار) و کمترین (حدود ۳۹ میلیارد دلار) آن نیز مربوط به سال ۱۳۹۹ بوده است.

در سال ۱۳۹۹ حدود ۱۱۳٫۷ میلیون تن کالا به ارزش ۳۵ میلیارد دلار صادر شده که از لحاظ ارزشی با کاهش ۱۴٫۶ درصدی و از لحاظ وزنی با کاهش حدود ۱۵ درصدی نسبت به سال ۱۳۹۸ همراه بوده است. در سال مزبور همچنین حدود ۳۴ میلیون تن کالا به ارزش حدود ۳۹ میلیارد دلار به کشور وارد شده که در مقایسه با سال قبل از آن، به ترتیب افت حدود ۶ درصدی و ۱۲ درصدی، داشته است.

در سال ۱۳۹۹ حدود ۲۴٫۵ میلیارد دلار از صادرات متعلق به کالاهای فصل ۲۷ بدون احتساب نفت خام بوده که معادل ۷۰ درصد کل صادرات غیرنفتی در این سال است و ۱۰٫۵ میلیارد دلار از صادرات مربوط به اقلام فصل ۲۷ بدون احتساب نفت است.

تراز تجاری بدون نفت خام ایران نیز طی ۱۰ سال گذشته همواره با نوساناتی همراه بوده و در سال ۱۳۹۹ برای دومین سال پیاپی کسری تراز تجاری افزایش یافته و به منفی ۳٫۹ میلیارد دلار رسیده است.

نمودار ۱. ارزش تجارت کالایی ایران (بدون احتساب نفت خام) در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ (میلیارد دلار)

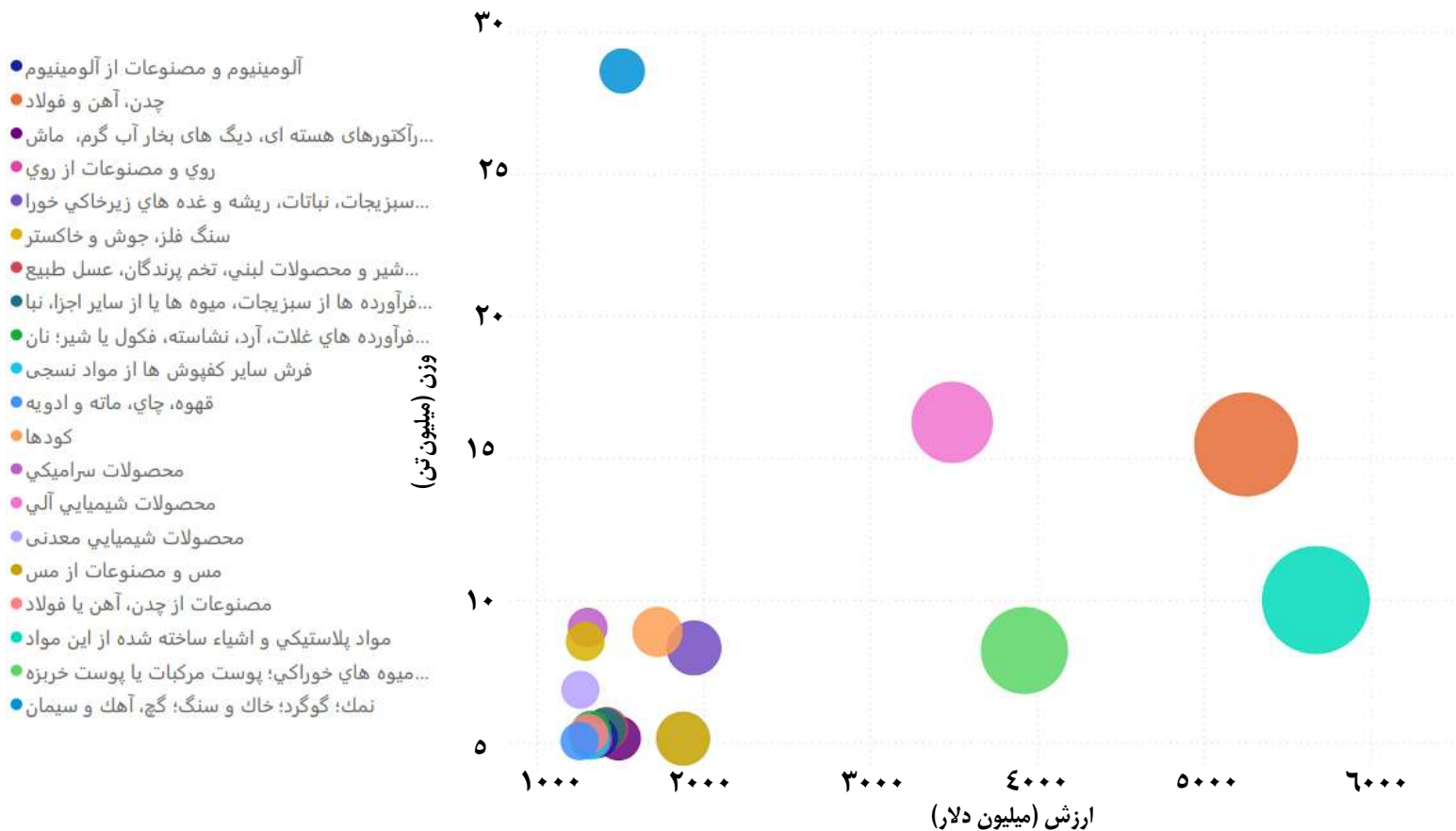


منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.

## صادرات غیرنفتی ایران به تفکیک قسمت‌های کتاب تعرفه در سال ۱۳۹۹

در سال ۱۳۹۹ حدود ۷۶,۹ میلیون تن کالا به ارزش ۲۴,۵ میلیارد دلار (بدون احتساب فصل ۲۷) صادر شده که در نمودار ۲، ترکیب گروه‌های کالایی عمده صادرات مزبور مشخص شده است. در میان این گروه کالاها، فصل ۳۹ شامل مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد با سهم ۱۹,۱ درصدی بیشترین سهم از صادرات غیرنفتی ایران طی مدت مذکور را به خود اختصاص داده است. ارزش صادرات ایران در این گروه کالایی در سال ۱۳۹۹ حدود ۴,۷ میلیارد دلار بوده است. فصل ۷۲ شامل چدن، آهن و فولاد با سهم ۱۷,۳ درصدی (۴,۲ میلیارد دلار) و گروه میوه‌های خوراکی؛ پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند (فصل ۸) با سهم ۱۱,۹ درصدی (۳ میلیارد دلار) دومین و سومین گروه کالایی بزرگ صادرات غیرنفتی ایران در مدت مذکور هستند.

نمودار ۲. گروه‌های کالایی عمده صادراتی غیرنفتی ایران در سال ۱۳۹۹



### ۳۰ کالای مهم صادرات غیر نفتی ایران در سال ۱۳۹۹

مطابق آمارهای گمرک، در سال ۱۳۹۹، حدود ۳۰ درصد از کل ارزش صادرات کالایی ایران مربوط به فصل ۲۷ و نزدیک به ۷۰ درصد دیگر آن (تقریباً ۲۴,۵ میلیارد دلار) مربوط به سایر اقلام بوده است. در میان اقلام صادرات غیرنفتی ایران (بدون احتساب فصل ۲۷)، ارزش صادرات « پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪» با کد تعرفه ۳۹۰۱۱۰۳۰ حدود ۱,۵ میلیارد دلار بوده که با سهم ۶ درصدی بیشترین سهم از ارزش صادرات ایران در سال ۱۳۹۹ را به خود اختصاص داده است. متوسط قیمتی صادراتی این محصول طی مدت مذکور ۹۶۵ دلار به ازای هر تن بوده است. پس از این محصول، صادرات « متانول » با کد تعرفه ۲۹۰۵۱۱۰۰ و « پسته ها با پوست تازه یا خشک » با کد تعرفه ۰۸۰۲۵۱۰۰ به ترتیب با سهم ۴,۸ درصدی و ۴,۶ درصدی به ارزش حدود ۱,۲ میلیارد دلار و ۱,۱ میلیارد دلار قرار دارند. متوسط قیمتی صادراتی این دو محصول در سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۱۵۳ دلار به ازای هر تن و ۶۲۲۶ دلار به ازای هر تن است (جدول ۱). شایان ذکر است این ۳۰ کالا حدود ۵۵,۵ درصد از کل ارزش صادرات کالای غیرنفتی ایران را تشکیل می‌دهند.

جدول ۱. فهرست اقلام عمده صادراتی غیر نفتی (بدون احتساب فصل ۲۷) ایران در سال ۱۳۹۹

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	میانگین قیمت (دلار بر تن)	سهم از کل ارزش صادرات (درصد)
۱	۳۹۰۱۱۰۳۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) کمتر از ۹۴٪	۱۴۶۰	۱۵۱۳	۹۶۵	۶۰
۲	۲۹۰۵۱۱۰۰	متانول	۱۱۷۶	۷۶۸۸	۱۵۳	۴۸
۳	۰۸۰۲۵۱۰۰	پسته ها با پوست تازه یا خشک	۱۱۲۹	۱۸۱	۶۲۲۶	۴۶
۴	۷۲۰۶۱۰۰۰	شمش از آهن و فولاد غیر ممزوج، که در جای دیگر ذکر نشده.	۹۴۰	۲۳۴۰	۴۰۲	۳۸
۵	۳۹۰۱۲۰۲۰	پلی اتیلن گرید فیلم با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۸۸۰	۱۰۶۸	۸۲۴	۲۶
۶	۷۲۰۷۱۱۹۰	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرممزوج با سطح مقطع مربع یا مستطیل که اندازه پهنای آن کمتر از دو برابر ضخامت آن باشد با ضخامت بیش از ۲۰۰ میلی متر	۷۴۷	۱۸۷۴	۳۹۹	۳۰
۷	۷۴۰۲۱۱۰۰	کاتد و قطعات کاتد از مس تصفیه شده	۷۱۹	۱۱۱	۶۴۸۵	۲۹
۸	۳۱۰۲۱۰۰۰	اوره حتی به صورت محلول در آب	۷۰۵	۳۸۶۹	۱۸۲	۲۹
۹	۷۲۰۷۱۲۹۰	شمش از آهن و فولاد غیرممزوج؛ که در جای دیگر ذکر نشده.	۶۷۹	۱۵۹۸	۴۲۵	۲۸
۱۰	۷۲۱۴۲۰۰۰	میله‌های آهنی یا فولادی، گرم نورد شده دارای دندان، برآمدگی گودی یا بعد از نورد تاب داده شده، یا با تغییر شکل یافتگی‌های حاصل از نورد	۶۴۴	۱۴۴۶	۴۴۶	۲۶
۱۱	۳۹۰۱۲۰۴۰	پلی اتیلن گرید بادی با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۴۵۰	۵۵۶	۸۰۸	۱۸
۱۲	۲۹۰۵۳۱۰۰	اتیلن گلیکول (اتان دی ئول)	۳۵۹	۹۲۳	۳۸۵	۱۵
۱۳	۳۹۰۱۲۰۳۰	پلی اتیلن گرید تزریقی با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۳۴۴	۴۴۷	۷۷۱	۱۴
۱۴	۰۸۰۸۱۰۰۰	سیب، تازه	۳۲۷	۸۸۵	۳۶۹	۱۳

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	میانگین قیمت (دلار بر تن)	سهم از کل ارزش صادرات (درصد)
۱۵	۷۹۰۱۱۲۱۰	روی غیرمزوج محتوی ۹۵/۹۹ تا ۹۹/۹۹٪ وزنی به صورت کارنشده	۳۱۸	۱۳۲	۲۴۱۰	۱.۳
۱۶	۷۶۰۱۱۰۰۰	آلومینیوم بصورت کارنشده، غیرمزوج.	۲۸۰	۱۵۲	۱۸۴۲	۱.۱
۱۷	۰۸۰۲۵۲۱۰	مغز پسته تازه یا خشک	۲۳۲	۲۱	۱۱۰۷۴	۱.۰
۱۸	۷۲۰۷۱۹۰۰	محصولات نیمه تمام از آهن یا فولاد غیرمزوج دارای کمتر از ۲۵٪ کربن، که در جای دیگر ذکر نشده.	۲۳۲	۵۷۳	۴۰۵	۰.۹
۱۹	۲۹۰۲۴۳۰۰	پارا اکسیلین	۲۲۵	۴۵۶	۴۹۳	۰.۹
۲۰	۵۷۰۲۹۲۰۰	کف پوش‌های غیرمخملی باف، از مواد نسجی سنتتیک یا مصنوعی آماده مصرف.	۱۸۱	۴۹	۳۷۲۶	۰.۷
۲۱	۲۰۰۲۹۰۱۰	رب گوجه فرنگی	۱۷۵	۲۳۰	۷۵۹	۰.۷
۲۲	۲۵۲۳۱۰۰۰	سیمان‌های پودر نشده موسوم به کلینکر	۱۷۱	۹۶۵۶	۱۸	۰.۷
۲۳	۶۹۰۷۲۲۰۰	کاشی چهارگوش و لوح سرامیکی برای فرش کردن یا روکش کردن آتشدان یا دیوار با ضریب جذب آب وزنی بیش از ۰/۵ درصد و حداکثر ۱۰ درصد	۱۷۱	۳۲۰۲	۵۳	۰.۷
۲۴	۰۷۰۲۰۰۱۰	گوجه فرنگی زراعی تازه یا سرد کرده	۱۶۶	۳۶۱	۴۶۰	۰.۷
۲۵	۰۸۰۴۱۰۴۰	خرما مضافتی تازه یا خشک کرده	۱۶۴	۱۴۹	۱۱۰۰	۰.۷
۲۶	۰۸۰۷۱۱۰۰	هندوانه، تازه	۱۵۶	۷۰۳	۲۲۲	۰.۶
۲۷	۱۷۰۴۹۰۹۰	سایر شیرینی‌ها بدون کاکائو	۱۴۲	۱۲۷	۱۱۱۶	۰.۶
۲۸	۰۷۰۲۰۰۰۰	گوجه فرنگی، تازه یا سرد کرده	۱۴۰	۳۰۲	۴۶۴	۰.۶
۲۹	۳۹۰۳۱۹۱۰	پلی استیرن غیر قابل انبساط معمولی	۱۳۸	۱۷۲	۸۰۱	۰.۶
۳۰	۸۴۰۶۹۰۰۰	اجزاء و قطعات توربین‌های بخار	۱۳۴	۱۰	۱۳۶۱۴	۰.۵

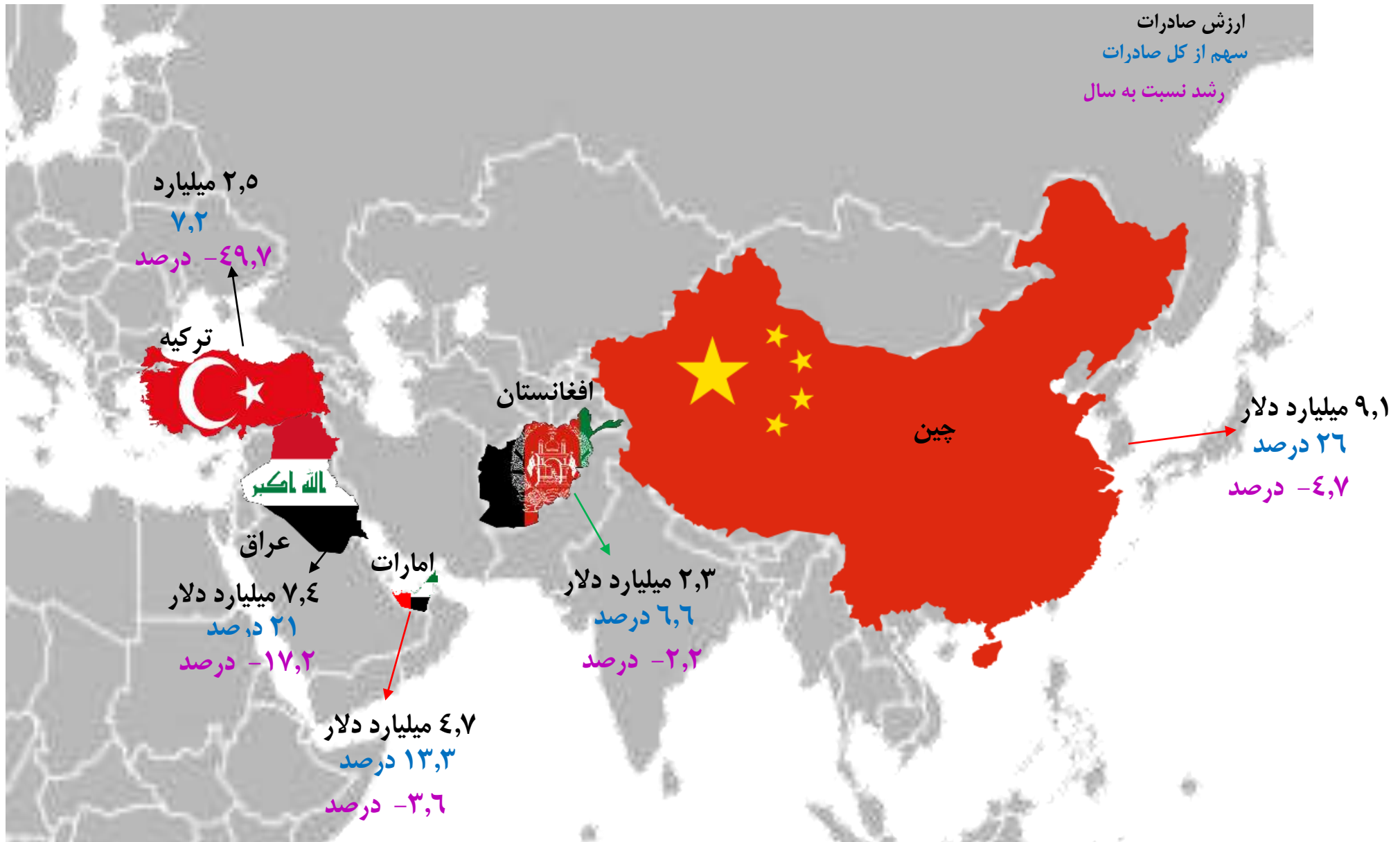
منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

### عمده‌ترین مقاصد صادراتی ایران در سال ۱۳۹۹

مطابق نمودار ۳، پنج کشور چین، عراق، امارات متحده عربی، ترکیه و افغانستان عمده‌ترین مقاصد صادرات کالایی (بدون نفت خام) ایران در سال ۱۳۹۹ را به خود اختصاص داده‌اند به گونه‌ای که نزدیک به ۷۵ درصد از ارزش کل صادرات ایران به مقصد کشورهای مذکور در سال ۱۳۹۹ بوده است. چین با سهم ۲۶ درصدی (حدود ۹,۱ میلیارد دلار) بالاترین ارزش صادرات ایران را در سال ۱۳۹۹ داشته و پس از آن عراق با سهم ۲۱ درصد (۷,۴ میلیارد دلار) و امارات متحده عربی با سهم ۱۳,۳ درصد (۴,۷ میلیارد دلار) در رده دوم و سوم قرار گرفته‌اند. در سال ۱۳۹۹ صادرات ایران به کلیه کشورهای مذکور نسبت به سال ۱۳۹۸ با کاهش همراه بوده و بیشترین کاهش نیز در صادرات به ترکیه (حدود ۵۰ درصد) رخ داده است.



نمودار ۳. عمده‌ترین مقاصد صادراتی ایران در سال ۱۳۹۹





### ۳۰ کالای صادراتی غیرنفتی ایران با بالاترین میانگین قیمت در سال ۱۳۹۹

همانطور که پیشتر نیز اشاره شد در سال ۱۳۹۹ حدود ۷۶,۹ میلیون تن کالا به ارزش ۲۴,۵ میلیارد دلار (بدون احتساب فصل ۲۷) صادر شده که میانگین قیمت آن حدود ۱۱۵۰ دلار به ازای هر تن بوده است. با توجه به جدول ۲، در میان اقلام صادرات غیرنفتی ایران در سال ۱۳۹۹، دو کالای «زیورآلات یا جواهرات سنتی، صنایع دستی مرصع و اجزای آن از فلزات گرانبها» و «ماده موثره نالتروکسان هیدروکلراید» به ترتیب با میانگین قیمت ۳۹,۸ هزار دلار به ازای هر کیلوگرم و ۳,۹ هزار دلار به ازای هر کیلوگرم، بالاترین میانگین قیمت اقلام صادراتی را طی مدت مذکور به خود اختصاص داده‌اند. هر دو این کالاها سهم ناچیزی (کمتر از ۱ درصد) از کل ارزش صادرات ایران در سال ۱۳۹۹ را دارند.

جدول ۲. فهرست اقلام عمده صادراتی غیر نفتی ایران با بالاترین میانگین قیمت صادرات در سال ۱۳۹۹

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (کیلوگرم)	میانگین قیمت (دلار بر کیلوگرم)
۱	۷۱۱۳۱۹۱۰	زیورآلات یا جواهرات سنتی، صنایع دستی مرصع و اجزای آن از فلزات گرانبها	۳۲۰	۸۰۳	۳۹۷۹۲
۲	۲۹۳۹۱۹۲۰	ماده موثره نالتروکسان هیدروکلراید	۰.۳	۸۲	۳۸۵۰
۳	۹۰۰۵۸۰۹۰	سایر دوربین‌های یک چشمی (غیر از نوع منشوری)، سایر تلسکوپ‌های اپتیکی و سایر دستگاه‌های نجومی غیر رادیویی	۰.۰	۱۱	۲۳۲۳
۴	۹۰۲۱۳۹۱۰	لنز داخل چشمی از جنس (Metil (Metaacrilat PM.M.A) Poly)	۰.۰	۲	۱۴۸۸
۵	۹۰۳۱۹۰۰۰	اجزاء و قطعات و متفرعات برای آلات و وسایل و ماشینهای مشمول ردیف ۹۰۳۱	۰.۳	۲۴۸	۱۲۶۲
۶	۷۱۱۰۱۱۰۰	پلاتین به اشکال خام یا پودر	۰.۱	۵۶	۱۲۵۸
۷	۰۹۱۰۲۰۴۰	انواع پودر زعفران در بسته بندی ۳۰-۱۰ گرم آماده برای خرده فروشی	۰.۵	۳۹۰	۱۲۳۲
۸	۳۰۰۴۳۹۹۰	سایر داروهایی که تولید داخلی ندارند دارای هورمون یا محصولات ۲۹۳۷ فاقد انتی بیوتیک غیر مذکور	۰.۷	۵۹۳	۱۱۹۴
۹	۰۹۱۰۲۰۲۰	انواع پودر زعفران در بسته بندی کمتر از ۱۰ گرم آماده برای خرده فروشی	۰.۲	۱۶۰	۱۱۸۴
۱۰	۲۹۱۱۲۰۰۰	اسیدهای پلی کربوکسیلیک سیکلانیک، سیکلنیک یا سیکلوترپنیک، کانیدریدها، هالوژنورها، پراکسیدها، پراکسی اسیدهای آن‌ها و مشتقات آنها	۱۶	۱۵۴۰	۱۰۵۵
۱۱	۰۴۱۰۰۰۱۰	ژله، رویال، بره موم و زهر زنبور عسل	۰.۰	۲	۹۵۶
۱۲	۹۰۱۸۹۰۸۴	اجزا و قطعات ردیف ۹۰۱۸۹۰۸۳ و ۹۰۱۸۹۰۸۳	۰.۰	۸	۸۳۶
۱۳	۸۵۱۷۶۱۱۰	دستگاه گیرنده و فرستنده از نوع PDH با ظرفیت بالاتر از ۳۴ مگابیت بر ثانیه	۰.۳	۴۷۱	۷۳۵
۱۴	۳۰۰۴۹۰۱۲	سایر داروها به استثنای دارای تولید داخلی مشابه غیر مذکور در جای دیگر	۱۵.۴	۲۱۴۴۴	۷۲۰
۱۵	۹۰۲۱۳۹۹۰	سایر اعضای مصنوعی بدن غیر از مفصل‌های مصنوعی و لنز داخل چشمی از جنس PMMA	۰.۲	۳۵۵	۷۰۱
۱۶	۰۹۱۰۲۰۳۰	انواع زعفران در بسته بندی ۳۰-۱۰ گرم آماده برای خرده فروشی	۵۳.۸	۷۹۳۵۵	۶۷۸
۱۷	۹۰۰۵۱۰۰۰	دوربین دوچشمی	۲.۷	۴۲۱۹	۶۴۹
۱۸	۰۹۱۰۲۰۱۰	زعفران آماده برای خرده فروشی در بسته بندی کمتر از ۱۰ گرم	۴۲.۱	۶۸۰۳۷	۶۱۹

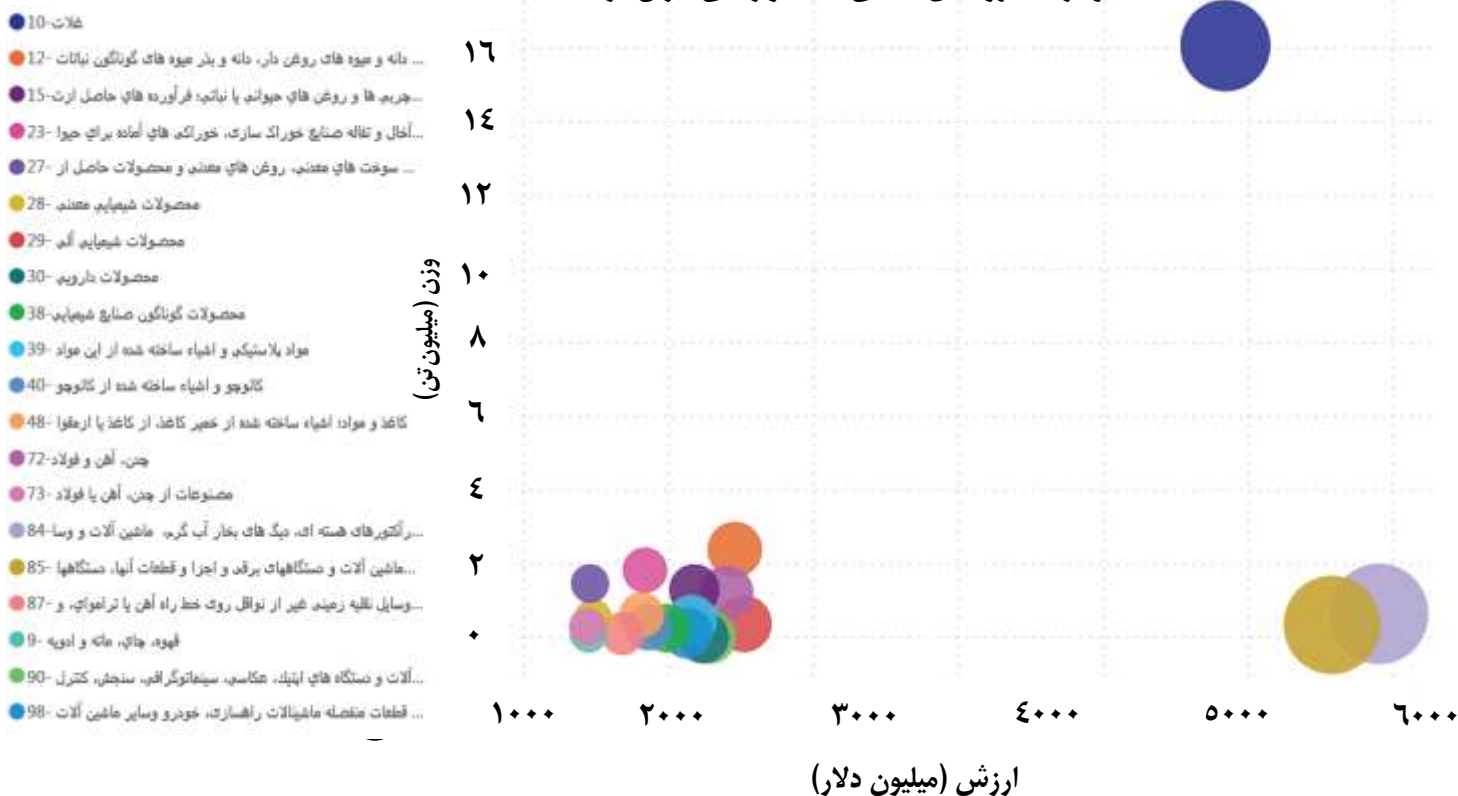
ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (کیلوگرم)	میانگین قیمت (دلار بر کیلوگرم)
۱۹	۲۸۴۳۲۱۰۰	نیترات نقره	۰۰	۲۰	۵۹۳
۲۰	۲۹۳۹۱۱۲۰	مرفین سولفات	۰۰	۱۰	۵۳۷
۲۱	۲۹۳۹۱۹۹۰	سایر آلکالوئیدهای تریاک و مشتقات و املاح این محصولات غیر مذکور در جای دیگر	۴۰۴	۸۱۸۴	۵۳۴
۲۲	۰۹۱۰۲۰۹۰	زعفران در بسته بندی بیش از ۳۰ گرم	۹۴۰۲	۱۷۷۰۴۰	۵۳۲
۲۳	۲۹۳۹۱۱۹۰	سایر تغلیظ شده های کاه کوکنار (خشخاش) ... و املاح آنها غیر مذکور در جای دیگر	۰۰	۵۵	۵۱۷
۲۴	۸۴۰۷۱۰۰۰	موتورهای پیستونی درون سوز جرعه‌ای - احتراقی تناوبی یا دوار برای وسایط نقلیه هوایی	۲۰۷	۵۱۵۰	۵۱۶
۲۵	۲۹۳۹۱۹۱۰	نوسکاپین هیدروکلراید	۴۰	۸۴۲۵	۴۸۰
۲۶	۱۶۰۴۳۱۰۰	خاویار	۱۰۱	۲۲۸۱	۴۷۶
۲۷	۸۴۰۹۱۰۰۰	اجزاء و قطعات موتورهای وسایط نقلیه هوایی مشمول شماره ۸۴۰۷۱۰	۰۰۱	۱۶۰	۴۵۰
۲۸	۹۰۱۸۵۰۸۰	اجزاء و قطعات دستگاه‌های چشم پزشکی	۰۰	۱۱	۴۲۵
۲۹	۲۹۳۲۲۰۹۰	فسفوآمینولیبیدها	۰۰	۳	۴۲۲
۳۰	۳۰۰۲۳۰۱۰	واکسن‌های تولید مشابه داخل	۰۰	۴۳	۳۶۶

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.ا.

### واردات ایران به تفکیک قسمت‌های کتاب تعرفه در سال ۱۳۹۹

در نمودار ۴، گروه‌های کالایی عمده وارداتی ایران مشخص شده است. در میان این گروه کالاها، در سال ۱۳۹۹، فصل ۸۴ شامل راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها با سهم ۱۵ درصدی بیشترین سهم از واردات ایران طی مدت مذکور را به خود اختصاص داده است. ارزش واردات ایران در این گروه کالایی طی در سال ۱۳۹۹ حدود ۶ میلیارد دلار بوده است. گروه ماشین آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها (فصل ۸۵) و گروه غلات (فصل ۱۰) نیز با سهم ۱۴ درصدی (۵,۶ میلیارد دلار) و ۱۲,۵ درصدی (۴,۸ میلیارد دلار) دومین و سومین گروه کالایی بزرگ وارداتی ایران در مدت مذکور هستند.

نمودار ۴. گروه‌های کالایی عمده وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹



منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.

۳۰ کالای مهم وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹

با توجه به آمارهای منتشر شده توسط گمرک، در سال ۱۳۹۹، در میان اقلام وارداتی ایران، ارزش واردات «ذرت دامی» با کد تعرفه ۱۰۰۵۹۰۱۰ حدود ۲,۵ میلیارد دلار بوده که با سهم حدود ۶,۵ درصدی بیشترین سهم از ارزش کل واردات ایران را به خود اختصاص داده است. متوسط قیمت واردات این محصول ۲۵۴ دلار به ازای هر تن بوده است. پس از این محصول، واردات «گوشی تلفن همراه» و «برنج نیمه سفیدشده» با سهم ۶,۳ درصد (حدود ۲,۴ میلیارد دلار) و ۲,۴ درصد (حدود ۹۲۵ میلیون دلار) قرار دارند. متوسط قیمت واردات این دو محصول در سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۲۵۴ دلار به ازای هر تن و ۴۶۳۲۳۹ دلار به ازای هر تن است (جدول ۳). شایان ذکر است ۳۰ کالای عمده وارداتی ذکر شده در جدول زیر ارزشی بالغ بر ۱۴,۱ میلیارد دلار داشته که حدود ۳۶,۵ درصد از ارزش کل واردات ایران در سال مذکور را تشکیل می‌دهد.

جدول ۳. فهرست اقلام عمده وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	میانگین قیمت (دلار بر تن)	سهم از کل ارزش واردات (درصد)
۱	۱۰۰۵۹۰۱۰	ذرت دامی	۲۵۰۶	۹۸۶۵	۲۵۴	۶.۵
۲	۸۵۱۷۱۲۱۰	گوشی تلفن همراه	۲۴۳۶	۵	۴۶۳۲۳۹	۶.۳
۳	۱۰۰۶۳۰۰۰	برنج نیمه سفید شده (Semi milled Rice) یا برنج کامل سفید شده (Wholly milled Rice) حتی صیقلی یا براق شده	۹۲۵	۱۰۳۴	۸۹۵	۲.۴
۴	۲۳۰۴۰۰۰۰	کنجاله و سایر آخال‌های جامد، حتی خرد شده یا به هم فشرده به شکل حبه یا گلوله که از استخراج روغن سویا به دست می‌آید.	۷۹۴	۱۸۲۰	۴۳۶	۲.۰
۵	۱۲۰۱۹۰۱۰	دانه سویا تراریخته	۷۱۰	۱۳۸۴	۵۱۳	۱.۸
۶	۱۰۰۱۹۹۰۰	سایر مخلوط‌های گندم غیر مذکور در جای دیگر	۶۲۰	۲۲۳۳	۲۷۸	۱.۶
۷	۱۵۱۲۱۱۰۰	روغن دانه آفتابگردان، روغن گلرنگ یا زعفران کاذب (کارتام خام)	۵۳۵	۵۷۰	۹۳۸	۱.۴
۸	۸۵۴۵۱۱۰۰	الکتروهای زغالی برای کوره‌ها	۴۶۷	۱۴۰	۳۳۴۸	۱.۲
۹	۱۰۰۳۹۰۰۰	جو به استثنای بذر	۴۶۵	۱۸۶۵	۲۴۹	۱.۲
۱۰	۱۷۰۱۱۳۰۰	شکر تصفیه نشده بدون اضافه کردن مواد خوشبو کننده یا مواد رنگ کننده از نیشکر	۳۷۱	۱۰۱۸	۳۶۴	۱.۰
۱۱	۷۲۰۸۵۱۱۰	محصولات از آهن یا فولاد غیر ممزوج تخت و گرم نورد شده به شکل غیرومار، با پهنای ۶۰۰ mm یا بیشتر به ضخامت بیشتر از ۱۰ میلی متر و عرض بیشتر از ۱۸۵۰ میلی متر	۳۰۱	۲۷۹	۱۰۷۶	۰.۸
۱۲	۱۵۱۱۹۰۱۰	پالم اویل در ظروف ۲۰۰ لیتری و بیشتر RBD	۲۹۵	۳۸۹	۷۵۸	۰.۸
۱۳	۸۵۲۹۹۰۲۰	ماژول نمایشگر متشکل از صفحه lcd یا led پلاسما فقط دارای برد آدرس دهی	۲۸۲	۱۳	۲۱۵۳۲	۰.۷
۱۴	۱۲۰۱۹۰۰۰	لوبیای سویا به جز دانه حتی به صورت خرد شده	۲۷۶	۶۱۱	۴۵۱	۰.۷
۱۵	۰۹۰۲۴۰۱۰	چای سیاه (تخمیر شده) و چای جزئا تخمیر شده کوبیده در بسته بندی غیر خرده فروشی	۲۶۳	۵۳	۴۹۳۳	۰.۷
۱۶	۰۸۰۳۱۰۰۰	موز سبز تازه یا خشک کرده	۲۵۵	۳۷۵	۶۸۰	۰.۷
۱۷	۹۸۸۷۰۳۱۲	قطعات منفصله جهت تولید اتومبیل سواری ردیف ۸۷۰۳ بنزینی با حجم سیلندر ۲۰۰۰ CC با ساخت داخل ۱۴٪ تا کمتر از ۳۰٪ به استثنای لاستیک	۲۴۸	۲۵	۷۰۱۳	۰.۶
۱۸	۸۵۱۷۶۱۲۰	دستگاه گیرنده و فرستنده از نوع SDH به ظرفیت ۱۵۵ مگابیت بر ثانیه (STM) و بالاتر	۲۴۶	۱	۲۱۵۶۵۱	۰.۶
۱۹	۱۵۰۷۱۰۰۰	روغن خام سویا، حتی صمغ گرفته	۲۱۹	۲۴۶	۸۹۰	۰.۶
۲۰	۱۰۰۱۹۹۲۰	گندم معمولی	۲۱۸	۷۷۳	۲۸۲	۰.۶

ردیف	کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزارتن)	میانگین قیمت (دلار بر تن)	سهم از کل ارزش واردات (درصد)
۲۱	۳۰۰۴۹۰۹۲	سایر داروها ( به استثنای محصولات ۳۰۰۲، ۳۰۰۵ یا ۳۰۰۶ ) متشکل از محصولات مخلوط شده یا نشده برای مصارف درمان یا پیشگیری از بیماری، عرضه شده به شکل مقادیر معین ( از جمله انهایی که از طریق عبور از پوست تجویز شده اند) یا به صورت بسته بندی برای خرده فروشی	۲۱۶	۲	۹۴۶۵۵	۰.۶
۲۲	۳۸۱۱۲۱۰۰	افزودنی‌ها برای روغن‌های روان‌کننده دارای روغن‌های نفتی یا روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری	۱۸۲	۵۲	۳۴۹۵	۰.۵
۲۳	۳۰۰۴۳۱۹۰	سایر داروهای دارای هورمون‌ها یا سایر محصولات شماره ۲۹۳۷ فاقد آنتی بیوتیک که تولید مشابه داخلی ندارند	۱۸۱	۱	۲۱۷۶۷۲	۰.۵
۲۴	۸۴۰۶۹۰۰۰	اجزاء و قطعات توربین‌های بخار	۱۷۲	۱۳	۱۲۹۴۷	۰.۴
۲۵	۸۴۷۹۸۹۹۰	سایر ماشین‌ها و دستگاه‌های مکانیکی با کار خاص غیر مذکور در جای دیگر	۱۷۰	۲۴	۶۹۹۳	۰.۴
۲۶	۹۸۸۷۰۳۱۵	خودروهای ATV ( موتورسیکلت‌های چهار چرخ) با ساخت داخل ۶۰ درصد و بیشتر به استثنای لاستیک	۱۶۵	۸	۱۹۹۶۸	۰.۴
۲۷	۹۰۱۸۲۹۲۵	لوازم مصرفی آنژیوگرافی و آنژیوپلاستی (صرفاً شامل شیت شربانی -انواع کاتتر (قلب، عروق، مغز)-بالن - استنت - استنت گراف -گاید وایر - کویل - مسدود کننده ( - occluder,رابط فشار قوی-دریچه هموستاتیس -منیفولد)	۱۶۵	۰	۴۸۳۳۰۶	۰.۴
۲۸	۲۷۰۴۰۰۹۰	سایر کک‌ها و نیمه کک‌های، زغال سنگ، لینییت یا تورب زغال قرع غیر مذکور در جای دیگر	۱۶۲	۴۴۹	۳۶۱	۰.۴
۲۹	۴۴۱۱۱۴۱۰	تخته فیبر تراکمی متوسط (mdf) با ضخامت بیش از ۹ میلی‌متر کار نشده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده نشده	۱۵۹	۴۸۲	۳۳۰	۰.۴
۳۰	۳۰۰۴۳۹۱۲	سایر داروها دارای هورمون به استثنای دارای تولید داخل مشابه	۱۴۲	۱	۲۵۱۷۹۵	۰.۴

منبع داده‌ها: گمرک ج.ا.

## عمده‌ترین مبادی وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹

مطابق نمودار ۵، پنج کشور چین، امارات متحده عربی، ترکیه، هند و آلمان عمده‌ترین مبادی وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹ را به خود اختصاص داده‌اند. چین با سهم ۲۵ درصدی (حدود ۹,۸ میلیارد دلار) بالاترین ارزش واردات ایران را در سال ۱۳۹۹ داشته و پس از آن امارات متحده عربی با سهم ۲۵ درصد (۹,۷ میلیارد دلار) و ترکیه با سهم ۱۱,۳ درصد (۴,۴ میلیارد دلار) قرار دارند. در میان کشورهای ذکر شده به جز واردات ایران از امارات متحده عربی که ۹,۵ درصد نسبت به سال ۱۳۹۸ افزایش یافته، واردات از سایر کشورها در سال ۱۳۹۹ با کاهش همراه بوده است.

نمودار ۵. عمده‌ترین مبادی وارداتی ایران در سال ۱۳۹۹

